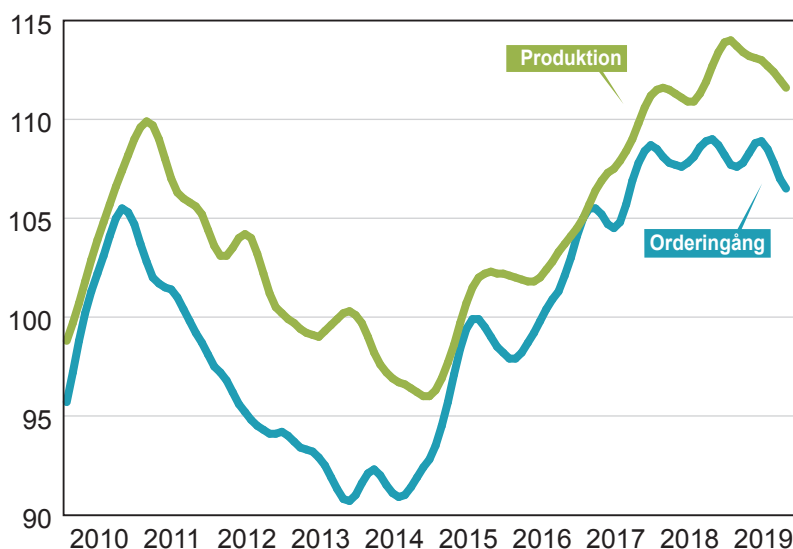

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Avmattning inom industrin

Industrins produktion och ordergång
Index 2015=100, trendskattning

- Ökad hushållskonsumtion
Sid 8
- Stigande inflationstakt
Sid 10

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Arbetsmarknad.....	12
Näringsliv.....	3	Finansmarknad.....	14
Bygghandelsmarknad.....	6	Internationell utblick.....	16
Handel och konsumtion.....	7	Svenska ekonomiska indikatorer.....	18
Utrikeshandel.....	9		
Priser.....	10		

Indikatorer

	Senaste uppgift	Utveckling senaste mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	okt	+	+	+
Industrins produktion	okt	-	-	-
Industrins orderingsgång	okt	-	-	-
Tjänsteproduktion	okt	+	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	okt	-	-	+
Hushållens konsumtion	okt	+	+	+
Detaljhandelns försäljning	okt	+	+	+
Nyregistrering av personbilar	nov	+	-	+
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	nov	+	+	+
Producentpriser	nov	+	+	+
Sysselsättning ²⁾	nov	+	+	+
Arbetslöshet ^{2,3)}	nov	+	+	+

1) Varuexport minus varuimport under perioden

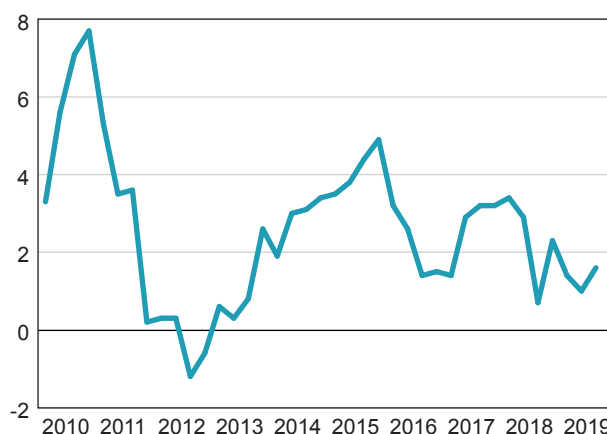
2) Uppgifterna mer osäkra än vanligt

3) Andel av arbetskraften

svagare utveckling hittills under 2019. Framförallt märks avmattningen i år inom industrin där såväl produktionen som orderingsgången har vänt ned.

Svensk BNP-tillväxt

Procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

En följd av finanskrisen var att centralbankerna världen över sänkte sina räntor mycket kraftigt och under hela 2010-talet har ränteläget varit mycket lågt i de flesta länder. Den svenska Riksbanken gick så långt som att sänka räntan till negativa nivåer i början av 2015. Vid det senaste mötet nu i december beslutades dock att avsluta perioden med negativa räntor för denna gång. Efter höjningen med 25 punkter ligger reporäntan nu på noll procent.

Kronförsvagningen gav begränsad effekt på utrikeshandeln

Den svenska kronan försvagades rejält i samband med finanskrisen men stärktes sedan successivt de första åren på 2010-talet. Från 2013 och framåt har dock kronan blivit allt svagare. Att Sverige har haft ännu lägre räntor än omvärlden har varit en bidragande faktor till detta. En svagare växelkurs ska enligt teoriboken gynna exporten och missgynna importen. Statistiken visar att både exporten och importen har haft en uppåtgående trend under större delen av decenniet och det är svårt att dra några definitiva slutsatser av kronfallets effekter.

Det är naturligt att exporten och importen följer varandra relativt nära då en stor del av exporten numera är beroende av importerade varor och tjänster. Sverige har under lång tid haft en positiv bytesbalans, vilket innebär att exporten är större än importen, men om importen växer snabbare än exporten kan det ändå ge negativa nettobidrag till BNP-tillväxten. Så var fallet under stora delar av 2010-talet. I år har dock bidraget varit positivt samtliga tre

KONJUNKTURLÄGET

Starkt decennium med svagare avslut

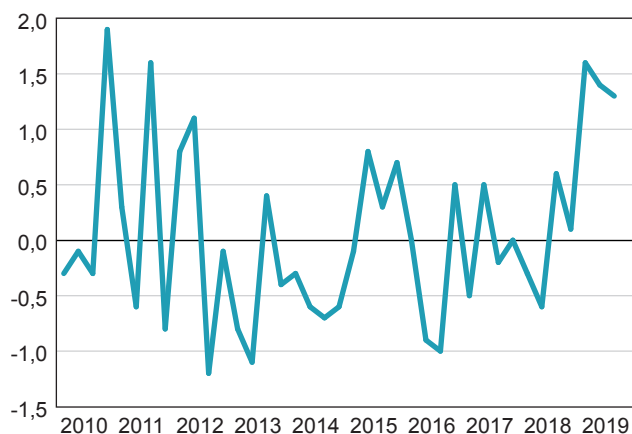
Detta är inte bara årets sista nummer av SCB-Indikatorer utan även det sista numret detta decennium. Det har onekligen hänt en del i ekonomin de senaste tio åren. Både för Sveriges del och i världsekonomin. När 2010-talet inleddes var det i sviterna efter finanskrisen som bröt ut hösten 2008 och som ledde till fritt fall i den ekonomiska aktiviteten över hela världen. Sveriges BNP sjönk 2009 med drygt 4 procent. 2010 var därför ett återhämtningsår där den svenska ekonomin växte med över 6 procent. Sverige klarade sig bättre än de flesta jämförbara länder där det för många tog åtskilliga år att återhämta sig och vissa länder har än i dag en lägre BNP-nivå än innan krisen.

Redan 2012 var det dock dags igen för en ny nedgång i den ekonomiska aktiviteten i Sverige. En svagare internationell efterfrågan, framförallt till följd av den europeiska skuldskrisen, var en bidragande orsak till att BNP sjönk. Därefter stärktes konjunkturen återigen och den svenska BNP-tillväxten tog fart och toppade fjärde kvartalet 2015 då den låg på nästan 5 procent i årstakt. En bidragande faktor till att BNP lyfte var samtidigt en hög befolkningstillväxt. I slutet av 2015 medförde den kraftiga migrationsströmmen en ökning av de offentliga utgifterna vilket gav positiva effekter på Sveriges BNP. Sedan dess har tillväxten dämpats men sammanfattningsvis har den svenska ekonomin haft en stark utveckling under decenniet trots en

kvartal. Det beror främst på att importuppgången avstannat medan exporten fortsatt att växa.

Tillväxtbidrag utrikeshandel

Bidrag till årsvis BNP-tillväxt i faktiska tal, procentenheter

En snabb slutsats från detta är att den svenska ekonomin framförallt har växt med hjälp av en god inhemsk efterfrågan. Både hushållens och den offentliga konsumtionen har gett positiva tillväxtbidrag och framförallt mot slutet av årtiondet har det varit ett stort bidrag från investeringarna, främst i bostäder. Konsumtionen har påverkats positivt av den historiskt höga befolkningsökningen och en hög efterfrågan på bostäder gjorde att byggandet tog fart rejält. Bostadsbyggandet har dock sjunkit något det senaste året och investeringarna likaså.

Bostadspriserna och hushållens skulduppbyggnad har dämpats

Bostadspriserna, som steg närmast oavbrutet under åren 2010-2017, sjönk markant hösten 2017. Under fjolåret låg priserna relativt stilla men i år har de börjat röra sig uppåt igen. För riket som helhet ligger dock priserna fortsatt något under toppen för drygt två år sedan, åtminstone vad gäller bostadsrätter. Villapriserna har i stort sett kommit tillbaka till nivån innan nedgången men där var fallet å andra sidan inte lika stort.

Hushållens ökade skuldsättning har varit ett omdebatterat ämne under decenniet och skulderna fortsätter att stiga. Totalt har hushållens bolåneskulder växt med över 1 500 miljarder sedan 2010. Det innebär nästan en fördubbling av bolånestocken. Däremot har öknings-takten sjunkit successivt de senaste åren. Från en årlig bolånetillväxt på närmare 9 procent i mitten av 2016 har den sjunkit till under 5 procent i slutet av 2019. Hårdare amorteringskrav samt dämpningen av bostadspriserna har varit bidragande till detta.

Händelserik avslutning på året

Det senaste året har mycket inom världsekonomin handlat om två saker som skapat osäkerhet; Brexit och handelskriget mellan USA och Kina. I förra veckan kom två besked som skingrade en del av osäkerheten vilket fick börserna världen över att ta ett glädjeskutt. Totalt sett har året varit mycket starkt på börserna med rejäla uppgångar på de flesta marknader. Stockholmsbörsen hade den 18

december stigit med 30 procent från årsskiftet medan New York-börsens Dow Jones-index gått upp 21 procent. Det globala indexet MSCI World steg under året med nästan 26 procent. En anledning till att börserna drar till sig kapital trots att det finns tecken på en konjunkturavmattning är att de låga räntorna gör räntemarknaden mindre attraktiv ur investerarsynpunkt.

Global börsutveckling

MSCI World index

Källa: Macrobond

Det brittiska valet den 12 december resulterade i en storseger för de konservativa (Tories) som kammade hem egen majoritet i parlamentets underhus. Det innebär att det utträdesavtal som Boris Johnson förhandlat fram med EU förmodligen röstas igenom i parlamentet vilket bereder vägen för ett brittiskt EU-utträde den 31 januari. Hur den framtida relationen mellan Storbritannien och EU efter detta kommer att se ut är svårt att svara på i dagsläget. Storbritannien är en av Sveriges viktigaste handelspartners och vilken typ av handelsavtal som kommer gälla i framtiden kommer att få stor betydelse för svenska företag och den svenska ekonomin.

Världshandeln har bromsat in under året och det hänger till stor del ihop med den handelskonflikt som uppstått mellan världens två största ekonomier, USA och Kina. I december ser det ut som att förhandlingarna till slut resulterat i en form av uppgörelse mellan parterna. Ett partiellt avtal ska skrivas under i januari. Detaljerna är ännu något oklara men enligt kommunicerade uppgifter innebär det exempelvis att USA avstår från att höja fler tullar på kinesiska varor samtidigt som Kina förbinder sig att importera amerikanska varor för betydande belopp. Konflikten lär sannolikt inte upphöra men enligt marknadsreaktionerna kan det innebära positiva effekter för världshandeln. Dramatiken fortsätter hur som helst in i 2020-talet.

NÄRINGS-LIV

Produktionen i näringslivet fortsätter att stiga men har haft en relativt måttlig tillväxt under året. Tjänsteproduktionen har fortsatt en svagt uppåtgående trend medan industriproduktionen däremot har börjat minska något.

Först vände produktionen nedåt för insatsvaror och under de senaste månaderna har investeringsvarorna följt efter. Däremot är trenden för icke varaktiga konsumtionsvaror, främst livsmedel, fortsatt positiv.

Dämpningen av industriproduktionen är hittills relativt svag men tittar man på orderingen, som brukar indikera hur produktionen kommer att utvecklas på ett par månaders sikt ser det dystrare ut. Där har trenden vänt brant nedåt de senaste månaderna. På den inhemska marknaden har orderingen haft en negativ trend under hela året men på slutet har även order från utlandet minskat.

Årets sista konjunkturbarometer indikerade också att stämningsläget i näringslivet är dämpat. I december sjönk konfidensindikatorn för tjänstesektorn rejält och både industri- och tjänstesektorn befinner sig kvar en bit under det normala. Detaljhandeln samt bygg och anläggning befinner sig fortfarande över det normala. Sammantaget så har indikatorerna för näringslivet försvagats markant under året men de senaste månaderna har det trots allt varit en viss stabilisering.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

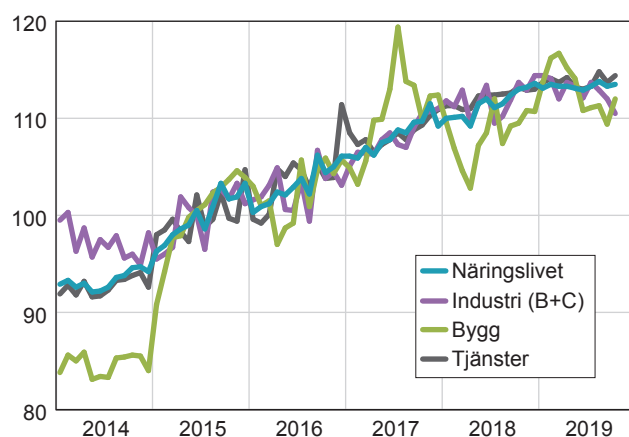
Sebastian Rask

Näringslivets produktion ökade svagt i oktober

Jämfört med september ökade produktionen inom näringslivet med 0,2 procent i säsongsrensade tal. Byggsektorn och tjänstesektorn uppvisade positiva utvecklingstal och ökade med 2,4 respektive 0,6 procent. Industrisektorn utvecklades negativt och backade med 1,3 procent. September var tredje månaden i rad som industrisektorn uppvisade negativ månadsutveckling.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Jämfört med oktober 2018 ökade produktionen inom näringslivet med 0,4 procent i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn och tjänstesektorn uppvisade även på årsbasis positiva utvecklingstal. Den förstnämnda ökade med 2,1 procent och den sistnämnda med 1,1 procent. Industrisektorn utvecklades svagare och backade med 3,0 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	okt 19/ sep 19 ¹⁾	aug-okt 19/ maj-jul 19 ¹⁾	okt 19/ okt 18 ²⁾	jan-okt 19/ jan-okt 18 ²⁾
Industri	-1,3	-1,1	-3,0	1,0
Bygg	2,4	-1,0	2,1	5,1
Tjänster	0,6	1,0	1,1	1,6
Näringslivet totalt	0,2	0,4	0,4	1,9

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

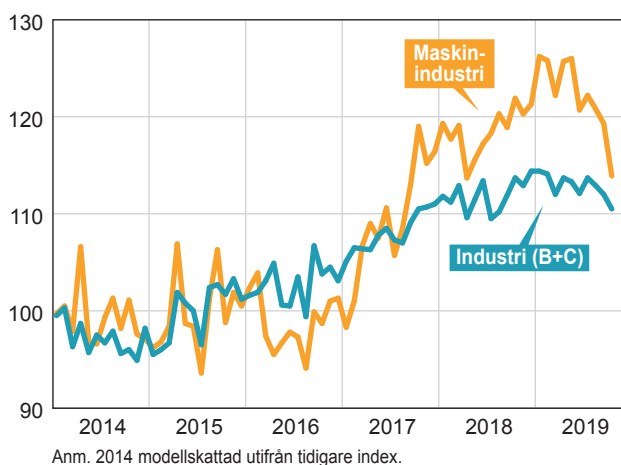
Akkumulerat hittills under året, januari–oktober, har produktionen inom näringslivet ökat med 1,9 procent jämfört med samma period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn har utvecklats starkast och uppvisade en ökning under perioden med 5,1 procent. Tjänstesektorn och industrisektorn ökade med 1,6 respektive 1,0 procent.

Negativ utveckling för industrisektorn i oktober

Industrins delbranscher uppvisade blandade utvecklingstal i oktober jämfört med september, i säsongsrensade tal. Bland de största minskningarna återfanns industrin för petroleumprodukter samt kemi- och läkemedelsindustrin, vilka backade med 18,2 respektive 8,4 procent. Även delbranschen övrig maskinindustri, bestående av bland annat tillverkning av jord- och skogsbruksmaskiner, stod för en nämnvärd nedgång. Delbranschen har backat de senaste tre månaderna, och uppvisade i oktober en minskning med 4,5 procent. Bland de största ökningarna återfanns industrin för elapparatur samt annan transportmedelsindustri, vilka ökade med 10,7 respektive 8,9 procent.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Anm. 2014 modellskattad utifrån tidigare index.

Jämfört med oktober i fjol minskade produktionen inom industrisektorn med 3,0 procent efter kalenderkorrigerat. Störst minskningar uppvisade industrin för petroleumprodukter samt stål- och metallverk, vilka minskade med 60,3 respektive 9,5 procent. Övrig maskinindustri backade även på årsbasis, och uppvisade en negativ utveckling med 6,7 procent. Det var första gången sedan februari 2017 som delbranschen hade negativ årstakt. Bland de delbranscher som uppvisade en positiv utveckling jämfört med oktober i fjol återfanns elektronikvaruindustrin och kemi- och läkemedelsindustrin, vilka ökade med 7,1 respektive 4,6 procent.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	okt 19/ sep 19 ¹⁾	aug-okt 19/ maj-jul 19 ¹⁾	okt 19/ okt 18 ²⁾	jan-okt 19/ jan-okt 18 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	-0,8	1,1	-6,0	-4,9
Massa och papper	4,2	2,2	2,8	-3,4
Grafisk industri	1,2	-2,3	-0,9	-10,1
Kemisk industri o läkem.	-8,4	3,0	4,6	16,1
Stål- och metallverk	-1,2	-3,7	-9,5	-2,7
Metallvaruindustri	0,5	-1,7	-5,3	-1,0
Elektronikindustri	2,6	1,2	7,1	4,7
Maskinindustri	-4,5	-4,0	-6,7	3,5
Industri för motorfordon	-2,2	0,6	-2,5	-0,4
Industrin totalt	-1,3	-1,1	-3,0	1,0

- 1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

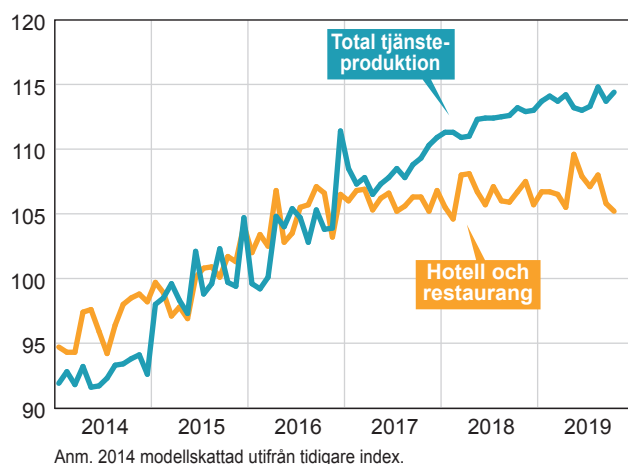
Akkumulerat hittills under året, januari–oktober, har produktionen inom industrin varit 1,0 procent högre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad utveckling uppvisade kemi- och läkemedelsindustrin som ökade med 16,1 procent. Störst ackumulerad minskning uppvisade grafisk industri som backade med 10,1 procent.

Positiv utveckling för tjänstesektorn i oktober

Produktionen inom tjänstesektorn ökade i oktober med 0,6 procent jämfört med september, i säsongrensade tal. Motorhandeln och informations- och kommunikationsbranschen utvecklades starkast, och uppvisade ökningar med 1,9 respektive 5,0 procent. Oktober var tredje månaden i rad som motorhandeln uppvisade positiv månadsutveckling. Hotell- och restaurangbranschen utvecklades svagast och minskade med 0,6 procent.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)

Säsongrensade månadsvärden. Index 2015=100

På årsbasis steg tjänsteproduktionen med 1,1 procent i kalenderkorrigerade tal. Motorhandeln och detaljhandeln utvecklades starkast och uppvisade ökningar med 6,8 respektive 3,2 procent. Den svagaste utvecklingen hade hotell- och restaurangbranschen samt företagstjänster, vilka backade med 1,6 respektive 2,2 procent. Värt att belysa är att hotell- och restaurangbranschen i stort sett inte vuxit alls under de senaste tre åren, trots en generell uppgång i tjänstesektorn.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	okt 19/ sep 19 ¹⁾	aug-okt 19/ maj-jul 19 ¹⁾	okt 19/ okt 18 ²⁾	jan-okt 19/ jan-okt 18 ²⁾
Motorhandel	1,9	2,3	6,8	-3,6
Partihandel	0,1	1,7	2,8	3,5
Detaljhandel	0,4	1,1	3,2	2,5
Transp. o magasinering	1,1	0,3	-1,6	-0,5
Hotell o restaurang	-0,6	-1,7	-1,6	0,4
Informat. o kommunikation	5,0	3,2	3,1	3,2
Fastighetsverksamhet	-0,3	0,2	1,1	2,2
Företagstjänster	-0,3	0,7	-2,2	0,5
Tjänstebranscher totalt	0,6	1,0	1,1	1,6

- 1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat
2) Kalenderkorrigerat

Akkumulerat hittills under året, januari–oktober, har tjänsteproduktionen varit 1,6 procent högre än motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Störst ackumulerad ökning uppvisade partihandeln som steg med 3,5 procent. Störst ackumulerad nedgång uppvisade motorhandeln som minskade med 3,6 procent.

Ökad byggproduktion i oktober

Byggproduktionen ökade i oktober med 2,4 procent jämfört med september, i säsongrensade tal. Även årsutvecklingen var positiv, och byggsektorn ökade med 2,1 procent jämfört med motsvarande månad i fjol, i kalenderkorrigerade tal. Akkumulerat hittills under året, januari–oktober, ökade byggproduktionen med 5,1 procent jämfört med motsvarande period i fjol, i kalenderkorrigerade tal.

Industrins orderingång

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

Sebastian Rask

Minskad orderingång i oktober

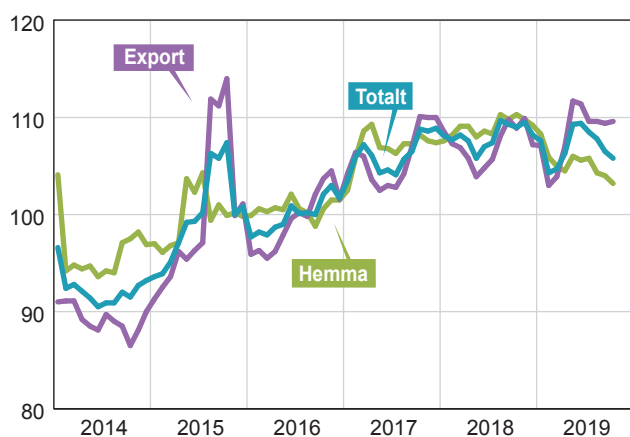
Industrins totala orderingång minskade i oktober med 1,9 procent jämfört med september, i säsongrensade tal. Hemmamarknaden ökade med 1,7 procent och exportmarknaden minskade med 2,4 procent. På årsbasis minskade orderingången för den totala marknaden med 5,4 procent, efter kalenderkorrigerat. Både hemmamarknaden och exportmarknaden minskade med 5,5 procent.

Negativ månadsutveckling för femte månaden i rad

En majoritet av industrins delbranscher uppvisade negativ utveckling på månadsbasis. Störst negativa utvecklingar återfanns inom annan transportmedelsindustri och elektronikvaruindustrin, vilka backade med 49,4 respektive 46,0 procent, i säsongrensade tal. Annan transportmedelsindustri backade både på hemmamarknaden och på exportmarknaden. Nedgången i elektronikvaruindustrin drevs däremot av minskad efterfrågan från utlandet, medan orderingången från hemmamarknaden ökade. Värt att notera är att den minskade efterfrågan från utlandet i oktober kom efter en stark orderingång i september.

Industrins orderingsgång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

Störst positiv utveckling återfanns inom industrin för elapparatur som ökade med 114,7 procent. Det var främst efterfrågan från utlandet som drev den positiva utvecklingen medan hemmamarknaden ökade i mindre skala. Inga andra delbranscher uppvisade nämnvärda uppgångar, vilket förklarar varför oktober var femte månaden i rad som industrins totala orderingsgång utvecklades negativt.

Negativ årsutveckling för stål- och metallverk

En klar majoritet av industrins delbranscher uppvisade även en negativ årsutveckling i oktober, i kalenderkorrigerade tal. Bland de största minskningarna återfanns annan transportmedelsindustri och stål- och metallverk, vilka minskade med 58,6 respektive 17,2 procent. Annan transportmedelsindustri minskade med 8,1 procent på hemmamarknaden och med 68,6 procent på exportmarknaden. Stål- och metallverk minskade med 19,4 procent på hemmamarknaden och med 16,4 procent på exportmarknaden. Oktober var fjärde månaden i rad som stål- och metallverk uppvisade en betydande minskning i orderingsgång.

Störst positiv utveckling jämfört med oktober i fjol uppvisade industrin för elapparatur som ökade med 67,7 procent. Det var endast efterfrågan från kunder i utlandet som ökade, där orderingsgången ökade med 120,0 procent. Hemmamarknaden minskade med 9,8 procent.

Orderingsgång och omsättning

Förändring i procent

	okt 19/ sep 19 ¹⁾	okt 19/ okt 18 ²⁾	jan–okt 19/ jan–okt 18 ²⁾
Orderingsgång			
Hemmamarknad	2	-6	-4
Exportmarknad	-2	-6	1
Totalt	-2	-5	-1
Omsättnin			
Hemmamarknad	-1	-8	-3
Exportmarknad	-2	-3	0
Totalt	-2	-5	-1

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Hemmamarknaden fortsatt svag

Efterfrågan från kunder i Sverige har minskat jämfört med motsvarande månad föregående år under åtta av årets tio rapporterade månader. Efterfrågan från kunder i utlandet har däremot ökat under hälften av de tio månaderna. Ackumulerat hittills under året, januari–oktober, har orderingsgången totalt sett backat med 1,1 procent jämfört med motsvarande period i fjol, efter kalenderkorrigering. Hemmamarknaden har minskat med 3,5 procent medan exportmarknaden har ökat med 0,7 procent.

BYGGMARKNAD**Personalbrist är inte längre ett stort hinder**

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet var återigen i stort sett oförändrad i december och ligger därmed kvar något över det historiska genomsnittet. Det är husbyggarnas omdömen om orderstockarna som håller upppe indikatorn på en nivå över 100. Anställningsplanerna ligger sammantaget strax under det normala och pekar på en oförändrad sysselsättning de närmaste månaderna.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar, liksom i november, om ett ökat byggande de senaste tre månaderna. Bilden skiljer sig dock mellan husbyggarna som uppger att byggandet har ökat, och anläggningsbyggarna som redovisar att byggandet har minskat något. Förväntningarna på byggandet på tre månaders sikt pekar på ett något minskat byggande, både bland hus- och anläggningsbyggarna.

Orderstockarna rapporteras ha ökat de senaste tre månaderna medan antalet anställda uppges ha varit oförändrat. Andelen företag som uppger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ett ökat byggande har minskat kraftigt de senaste mätningarna. I december uppger endast 8 procent av företagen att brist på arbetskraft är det främsta hindret, vilket är den lägsta siffran sedan april 2014.

Byggföretagen rapporterar om något fallande anbudspriser de senaste månaderna medan förväntningarna på anbudsprisernas utveckling framöver pekar på något stigande priser.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: november 2019

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Faktorprisindex oförändrat senaste månaden

Faktorprisindex för flerbostadshus var oförändrat mellan oktober och november 2019. Faktorprisindex för flerbostadshus med bas 2015=100 har legat på 111,9 sedan maj 2019. Förändringar inom de ingående kostnadsslagen har inte påverkat totalindex. Mellan oktober och november 2018 steg faktorprisindex med 0,1 procent.

Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, var oförändrade mellan oktober och november 2019. Inom entreprenörernas kostnader sjönk byggmaterialkostnaderna med 0,1 procent. Den

främsta anledningen till det var minskade kostnader för järn och stål inklusive armeringsstål. Entreprenörernas kostnader inom gruppen transporter, drivmedel och el-kraft steg med 0,4 procent. Ökningen inom den gruppen berodde mestadels på att kostnaderna för dieselolja steg med 1,7 procent jämfört med i oktober. Kostnaderna för maskiner ökade med 0,2 procent. Entreprenörernas övriga omkostnader och löner var oförändrade.

Under november var byggherrekostnaderna, som består av ränte- och kreditivkostnader, kostnader för projektering och centrala administrationskostnader, oförändrade.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	nov 19/okt 19	nov 19/nov 18
Entreprenadkostnader	0,0	2,3
Byggmaterial	-0,1	2,6
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,2	1,7
Transporter, drivmedel, elkraft	0,4	0,8
Omkostnader	0,0	2,9
Byggherrekostnader	0,0	5,9
Total byggkostnad	0,0	2,9

Byggkostnaderna ökade med 2,9 procent på ett år

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 2,9 procent mellan november 2018 och november 2019. Entreprenörernas kostnader höjdes med 2,3 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 1,9 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna med 2,6 procent mellan november 2018 och november 2019. Den största ökningen i byggmaterialgruppen var järn och stål inklusive armeringsstål som ökade med 6,0 procent. Kostnaderna för elmateriel och vitvaror höjdes med 4,6 respektive 4,2 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också förutom kostnaderna för trävaror och armeringsstål som sjönk med 2,3 respektive 1,6 procent.

Entreprenörernas omkostnader höjdes med 2,9 procent. Kostnaderna för löner och maskiner steg med 1,9 respektive 1,7 procent. Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft höjdes med 0,8 procent. Inom den gruppen har kostnaderna för lastbilstransporter ökat med 1,8 procent medan kostnaderna för elkraft och dieselolja föll med 2,2 respektive 0,6 procent.

Byggherrekostnaderna steg med 5,9 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 18,5 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Hushållens konsumtion växte tredje kvartalet, men i en lägre takt än kvartalet innan enligt nationalräkenskaperna. Tidigare var hushållskonsumtionen en viktig drivkraft i svensk ekonomi men har sedan halvårsskiftet i fjol saktat in. Tredje kvartalets ökning var lägre än genomsnittet för

de senaste tio åren. Den månadsvisa konsumtionsindikatorn ökade endast svagt i oktober och pekar därmed på en fortsatt dämpad konsumtionsutveckling i inledningen av fjärde kvartalet.

Trenden för detaljhandeln är fortsatt positiv. I såväl september som i oktober har försäljningen ökat, om än måttligt. Dagligvaruhandeln steg ganska kraftigt i oktober medan sällanköpsvaruhandeln minskade marginellt. Det är fortsatt sällanköpsvaror som har klart högst tillväxt i årstakt.

I november steg nyregistreringarna av bilar. Det var andra månaden i rad som nyregistreringarna ökade på månadsbasis. Nyregistreringarna kommer dock sett till helåret att bli lägre än i fjol.

Detaljhandel

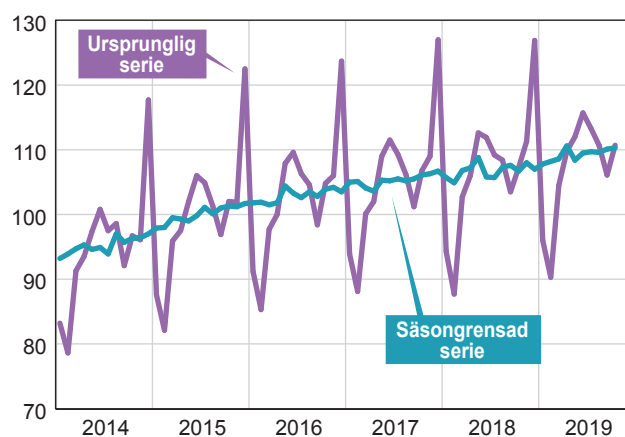
Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Svagt uppåt för detaljhandeln

Detaljhandelns försäljningsvolym steg svagt, med 0,2 procent, i oktober, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Det har varit relativt små rörelser inom detaljhandeln det senaste halvåret, men indexkurvan pekar fortsatt svagt uppåt. Sett till den senaste tremånadersperioden, augusti till oktober, har försäljningen ökat med 0,7 procent jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln
Index 2015=100

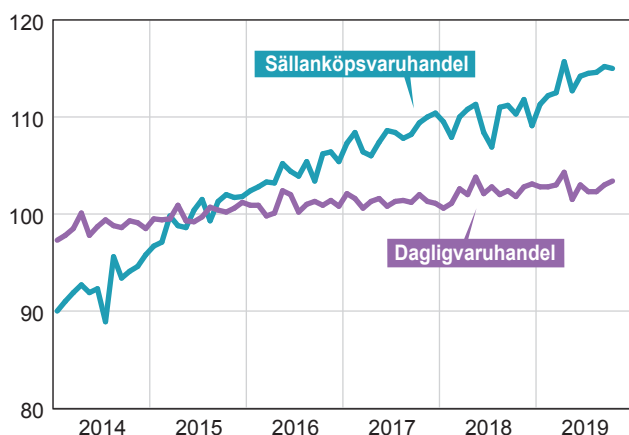
I statistiken delas detaljhandeln upp i dagligvaruhandeln, som främst utgörs av livsmedel, och i sällanköps-handeln där specialiserad butikshandel, såsom exempelvis klädhandel och bygghandel, återfinns. I oktober steg dagligvaruhandelns försäljning med 0,4 procent medan sällanköpshandeln minskade med 0,2 procent. Om man ser i ett längre perspektiv, över flera år, så har sällanköps-handeln haft en mycket expansiv tillväxt. Dagligvaruhandelns långsiktiga utveckling är förvisso positiv, men uppgången har skett i en betydligt långsammare takt.

Hygglig uppgång i årstakt för sällanköpshandeln

I årstakt ökade detaljhandelns försäljningsvolym med 3,3 procent i kalenderkorrigerade, fastprisberäknade tal. I årstakt stod sällanköpshandeln för den största ökningen

med en uppgång på 4,1 procent. Försäljningen inom dagligvaruhandeln ökade under samma period med 1,7 procent.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln
Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

I de flesta branscherna inom sällanköpshandeln var försäljningen högre än motsvarande månad året innan. Tre branscher visade ökning på över 10 procent och allra störst volymökning noterades för elektronikhandeln. Även guldsmedshandeln ökade kraftigt, med 15 procent, jämfört med året innan. Oktober var en gynnsam månad även för bok- och pappershandeln, vars försäljning steg med 13 procent i årstakt. Försäljningen av heminredning visade också en god ökningstakt. Ett flertal branscher noterade mindre uppgångar på under 5 procent och för optikerna samt järn- och bygghandeln sjönk försäljningen något jämfört med i fjol.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2019	jan-okt 2019
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	1,7	0,7
därunder:		
Detaljhandel, mest livsmedel	2,1	0,7
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-3,1	0,2
Sällanköpsvaruhandel	4,1	3,7
därunder:		
Klädhandel	2,1	2,4
Skohandel	1,4	-2,8
Möbelhandel	3,6	3,6
Elektronikhandel	16,0	15,5
Järn- och bygghandel	-1,7	3,3
Bokhandel	13,1	7,1
Guldsmedshandel	15,1	4,3
Sport- o fritidshandel	4,6	1,6
Leksakshandel	-23,0	-22,2
Postorderhandel	3,8	3,1
Totalt detaljhandel	3,3	2,5

Högre försäljning hittills i år

Hittills i år, från januari till oktober, har detaljhandelns försäljningsvolym ökat med 2,5 procent jämfört med motsvarande period förra året. Sällanköpsvaruhandeln har ökat

med 3,7 procent och bidragit mest till den ackumulerade försäljningsökningen. Dagligvaruhandeln har under samma period stigit med 0,7 procent. Utifrån ett branschperspektiv så har elektronikhandeln noterat störst volymökning hittills i år. Även bok- och pappershandeln har haft en gynnsam utveckling jämfört med förra året. De flesta branscherna har dock visat lägre ökningstakter och växt med mindre än 5 procent jämfört med motsvarande period i fjol. Inom ett par branscher, däribland skohandeln, har försäljningen minskat.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: oktober 2019

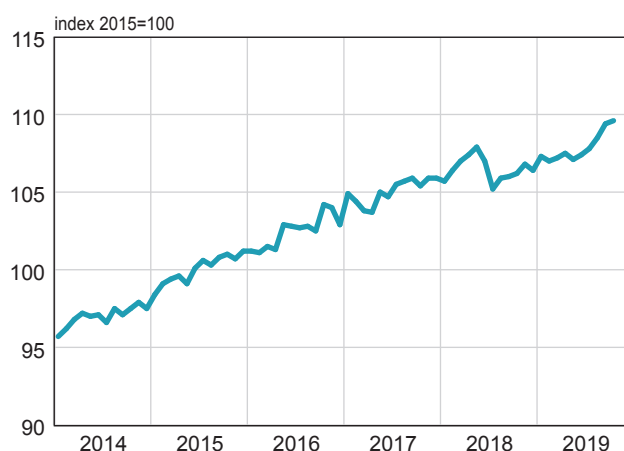
Källa: Hushållens konsumtionsindikator

Sara Kebrit

Ökning inledde fjärde kvartalet

Hushållens konsumtion ökade med 0,2 procent i oktober jämfört med september, säsongrensat och mätt i fasta priser. Det betyder att trenden för hushållskonsumtionen är fortsatt positiv. På årsbasis ökade konsumtionen med 3,3 procent i fasta kalenderkorrigerade tal. Under senaste tremånadersperioden ökade konsumtionen med 3,0 procent, i fasta kalenderkorrigerade tal, jämfört med samma tremånadersperiod föregående år.

Hushållens konsumtionsindikator
Säsongrensade månadsdata

Transporter och fordonshandel fortsatt uppåt

Den branschgrupp som främst påverkade hushållskonsumtionen positivt var transporter och fordonshandel, som ökade med 6,4 procent i fasta priser och jämfört med oktober i fjol. Denna bransch har haft positiv årsutveckling sedan juli 2019 och gett starkast bidrag till hushållens konsumtion sedan september i år. Inom denna delbransch var det personbilshandeln som bidrog mest, med en ökning på 16,8 procent. Den stora uppgången bör tolkas med försiktighet då de nya skattereglerna "bonus malus" som infördes vid halvårsskiftet 2018 gav en kraftig nedgång för personbilshandeln andra halvåret i fjol.

En annan branschgrupp som bidrog starkt till den ökade hushållskonsumtionen i oktober var rekreation och kultur som ökade med 4,9 procent i fasta priser och jämfört med samma månad föregående år.

Den branschgrupp som främst påverkade hushållskonsumtionen negativt var hälso- och sjukvård som minskade med 0,2 procent i fasta priser och jämfört med oktober 2018.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	okt 2019	jan-okt 2019
Detaljhandel, mest livsmedel	2,3	1,1
Beklädnadshandel	2,3	1,8
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	1,5	1,4
Möbler, inredning m.m.	3,0	3,3
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	6,5	-1,5
Post- och telekommunikation	4,3	4,0
Rekreation och kultur	5,0	3,6
Hotell och restaurang	0,2	0,6
Övriga varor och tjänster	13,3	6,0
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	3,3	1,3

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: november 2019

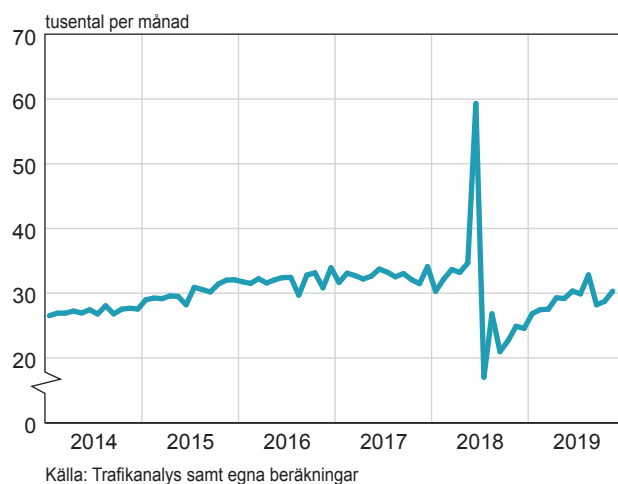
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Minskad bilregistrering jämfört med förra året

När det endast återstår en månad av året står det alltmer klart att nyregistreringen av personbilar kommer att bli lägre 2019 än 2018. Under perioden januari–november i år registrerades 318 596 bilar, vilket var nästan 7 procent färre än under motsvarande period i fjol.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Både i oktober och i november har bilregistreringen ökat, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Det var första gången sedan april med uppgång två månader i rad men det var också en återhämtningseffekt efter en

rejäl minskning i september. Trendkurvan pekar närmast sidledes för närvarande.

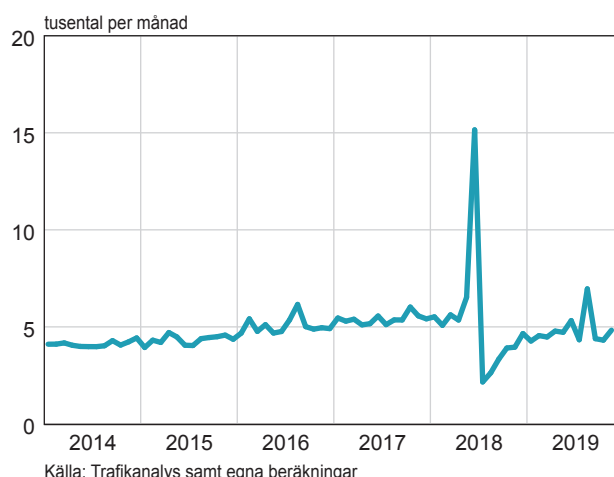
Jämfört med november i fjol ökade bilregistreringen med 18 procent. Årsjämförelsetalen bör dock tas med en nypa salt detta år. Det var en väldigt hög bilregistrering innan halvårsskiftet i fjol då "bonus malus" infördes för att sedan sjunka kraftigt efterföljande månader.

Även lastbilarna minskar i år

Nyregistreringen av lastbilar ser också ut att bli lägre 2019 än under fjolåret. I år har 52 266 lastbilar registrerats under perioden januari–november. Det innebär en minskning med 15 procent jämfört med motsvarande månader 2018.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Efter nedgångar två månader i rad steg lastbilsregistreringen i november, säsongrensat och jämfört med oktober. Det innebär att trenden vände svagt uppåt.

Precis som för personbilarna var det en uppgång på ungefär 18 procent jämfört med november i fjol. Det beror på att även lastbilsregistreringen steg kraftigt första halvåret i fjol för att sjunka tillbaka andra halvåret, vilket gör årsjämförelsetalen svårtolkade.

UTRIKESHANDEL

Utrikeshandeln med varor visade underskott i oktober. Efter att de inledande sju månaderna under året varit positivt var det andra gången de tre senaste månaderna med negativt handelsnetto. Totalt sett över året är exporten av varor högre än varuimporten men trenden de senaste månaderna är att exporten minskar medan importen på nytt stiger efter att ha legat stilla i stort sett hela året.

Nationalräkenskaperna för tredje kvartalet visade att nettoexporten bidrog positivt till BNP. Både exporten och importen steg jämfört med andra kvartalet men exporten hade högst tillväxttakt. Varuexporten steg endast marginellt, medan tjänsteexporten ökade kraftigt. Framförallt var det forskning och utveckling som drog upp men uppgången var förhållandevis bred inom tjänsteexporten.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-sep	2018 jan-sep		
Europa	827 088	788 888	73,0	5
EU-länder	661 939	632 447	58,4	5
Övriga Europa	165 149	156 441	14,6	6
Afrika	21 686	19 694	1,9	10
Amerika	121 465	99 492	10,7	22
Nordamerika	97 602	79 445	8,6	23
Central- och Sydamerika	23 862	20 047	2,1	19
Asien	141 301	131 120	12,5	8
Mellanöstern	22 456	20 565	2,0	9
Övriga länder i Asien	118 845	110 555	10,5	7
Oceanien och övriga områden	21 978	18 790	1,9	17
Totalt	1 133 517	1 057 985	100,0	7

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-sep	2018 jan-sep		
Europa	926 566	907 516	83,3	2
EU-länder	779 577	759 983	70,1	3
Övriga Europa	146 989	147 533	13,2	0
Afrika	14 827	22 082	1,3	-33
Amerika	41 832	40 071	3,8	4
Nordamerika	30 631	28 976	2,8	6
Central- och Sydamerika	11 201	11 095	1,0	1
Asien	124 582	112 622	11,2	11
Mellanöstern	4 619	5 520	0,4	-16
Övriga länder i Asien	119 964	107 102	10,8	12
Oceanien och övriga områden	4 043	2 622	0,4	54
Totalt	1 111 851	1 084 912	100,0	2

Handelsnetto

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot -4,0 miljarder kronor i oktober

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på 4,0 miljarder kronor under oktober 2019 enligt preliminära beräkningar. För oktober 2018 var det ett underskott på 9,0 miljarder kronor.

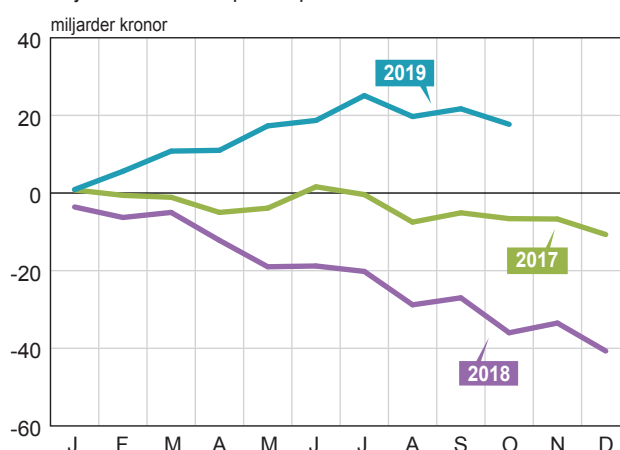
Varuexportens värde under oktober uppgick till 137,0 miljarder kronor och varuimporten till 141,0 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 1 procent, medan varuimporten har minskat i värde med 3 procent jämfört med oktober 2018. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 15,9 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 19,9 miljarder.

Det var lika många vardagar i oktober 2019 som i oktober 2018. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett underskott på 1,0 miljarder kronor för oktober, och ett underskott på 0,1 miljarder kronor för september. För augusti var motsvarande värde ett överskott på 1,2 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 6 procent, och varuimporten har ökat med 2 procent jämfört med motsvarande period 2018. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 1270,5 miljarder kronor och varuimportvärdet till 1252,8 miljarder. Handelsnettot för januari-oktober 2019 gav därmed ett överskott på 17,7 miljarder kronor. För motsvarande period 2018 noterades ett underskott på 36,0 miljarder kronor.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: november 2019

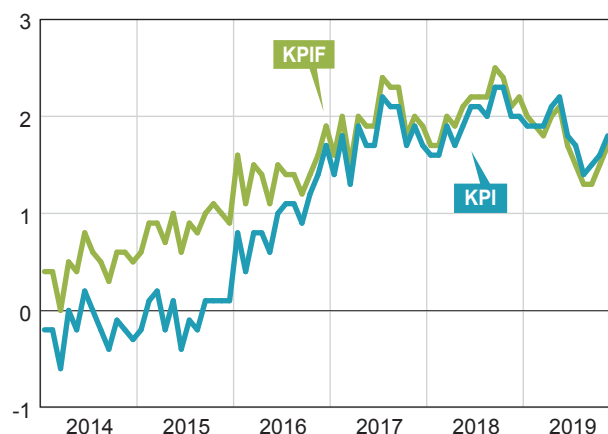
Källa: SCB:s konsumentprisindex

KPIF-inflationen steg

Inflationstakten enligt KPIF var 1,7 procent i november 2019. Det var en uppgång jämfört med 1,5 procent i oktober. KPIF steg med 0,1 procent från oktober till november. Inflationstakten enligt Konsumentprisindex (KPI) var 1,8 procent i november 2019. Det var en ökning sedan oktober då den låg på 1,6 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

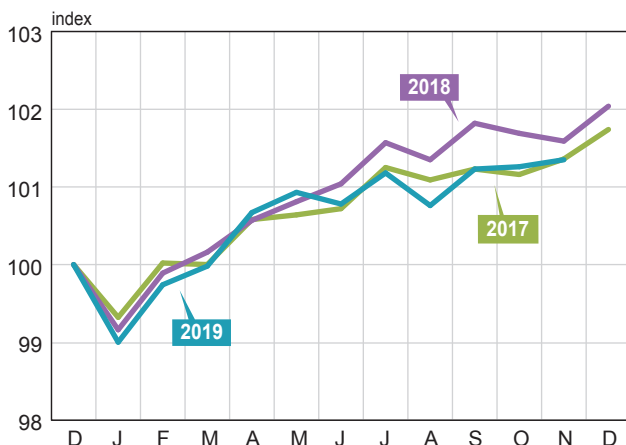
Högre elpriser bidrog uppåt i november

Konsumentprisindex (KPI) steg med 0,1 procent från oktober till november 2019. Under motsvarande period förra året, sjönk KPI med 0,1 procent.

Till månadsförändringen bidrog främst högre priser på el (2,9 procent) och kläder (2,1 procent), som påverkade KPI uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Uppgången motverkades främst av lägre priser för paketresor (–16,1 procent) och utrikes flygresor (–10,2 procent), som påverkade KPI nedåt med 0,2 respektive 0,1 procentenheter.

Konsumentprisernas utveckling
December föregående år=100

Boendet påverkar inflationstakten mest

Inflationstakten enligt KPI, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,8 procent i november 2019. Det var en ökning sedan oktober då inflationstakten var 1,6 procent.

Gruppen boende (2,1 procent) påverkade inflations-takten uppåt med 0,5 procentenheter. Det var högre räntekostnader för egna hem (7,6 procent) och avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter (1,6 procent) som bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Konsumentprisernas förändring

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan nov 2018 ¹⁾
	Föregående månad	nov 2018	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,3	3,2	0,4
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,9	0,1
Kläder och skor	2,1	–1,3	–0,1
Boende	0,6	2,1	0,5
Inventarier och hushållsvaror	0,5	1,8	0,1
Hälsa- och sjukvård	0,5	2,7	0,1
Transport	–0,6	3,4	0,5
Post och telekommunikationer	–0,4	–5,2	–0,2
Rekreation och kultur	–1,6	–0,4	0,0
Utbildning	0,3	2,8	0,0
Restauranger och logi	0,4	2,9	0,2
Div varor och tjänster	0,0	2,9	0,2
KPI totalt	0,1	1,8	1,8

1) Procentenheter

Prishöjningar inom gruppen transport (3,4 procent) bidrog med 0,5 procentenheter, varav drift av fordon (4,0

procent) bidrog med 0,3 procentenheter. Prishöjningar på livsmedel (2,9 procent) bidrog med 0,4 procentenheter. Högre priser för restaurangbesök (3,3 procent) och diverse varor och tjänster (2,9 procent) bidrog uppåt med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades av prisindex för mobiltelefoner, som gick ned med –18,4 procent. Det påverkade inflationstakten nedåt med 0,2 procentenheter i november 2019.

Samtliga inflationsmått på uppgång

KPIF (KPI med fast ränta) visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av en ändrad penningpolitik. KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet. Inflationstakten enligt KPIF steg för andra månaden i rad då den uppmättes till 1,7 procent i november.

KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstanthålls de skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt KPIF-XE var 1,8 procent i november medan inflationstakten enligt KPIF-KS var 1,7 procent. I båda fallen var det uppgångar jämfört med oktober.

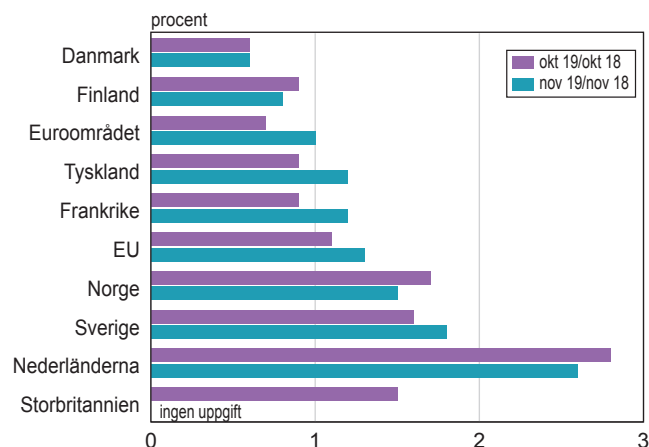
Inflationen steg även i EU

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP var inflationstakten i Sverige 1,8 procent i november. Det var en uppgång med 0,2 procentenheter jämfört med oktober.

Även inom såväl EU som euroområdet steg inflations-takten i november. I EU28 låg den årliga ökningstakten av HIKP på 1,3 procent, vilket var 0,2 procentenheter högre än i oktober. I euroländerna gick inflationstakten upp från 0,7 till 1,0 procent.

Både Tyskland och Frankrike hade uppgångar från 0,9 till 1,2 procent medan Italien fastnat på 0,2 procent tre månader i rad.

Inflationstakten i olika länder
EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

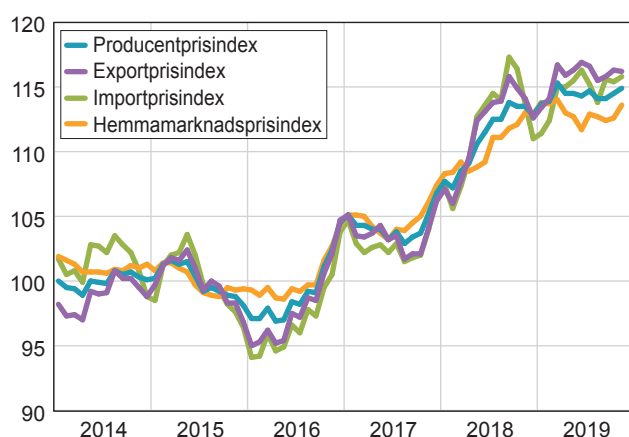
Senaste uppgift: november 2019

Källa: SCB:s producentprisindex

Stigande priser på hemmamarknaden

Producentprisindex steg med 0,3 procent mellan oktober och november 2019. På importmarknaden ökade priserna med 0,3 procent och på exportmarknaden sjönk de med 0,1 procent. Under samma period ökade priserna på hemmamarknaden med 0,9 procent. Prisindex för inhemsk tillgång, det vill säga en sammanvägning av hemmamarknads- och importprisindex, steg med 0,6 procent från oktober till november.

Prisindex i producent- och importled
Index 2015=100

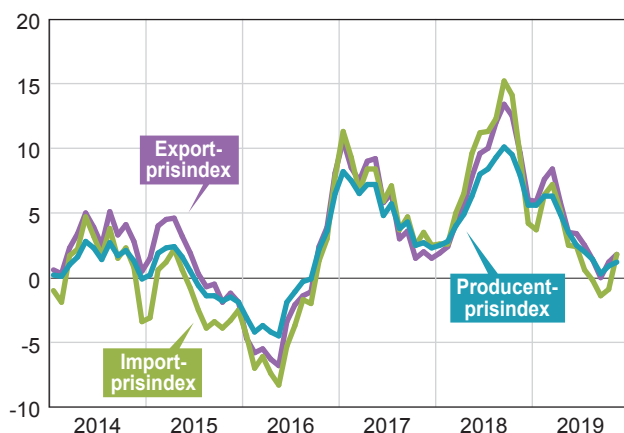

Stigande energipriser i november

Till uppgången på hemmamarknaden i november bidrog högre priser på fjärrvärme och elektricitet. Lägre priser på järn och stål samt ferrolegeringar och massa bidrog till nedgången på exportmarknaden. På importmarknaden bidrog främst högre priser på råolja till uppgången.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Årstakten ökade

I november var årstakten på hemmamarknaden högre än månaden innan, vilket inte hänt sedan september 2018.

Årstakten var i november 0,5 procent.

Även för övriga index steg årstakten. För producentprisindex var årstakten 1,2 procent (0,9 procent i oktober). Exportpriserna ökade med 1,8 procent mellan november 2018 och november 2019. Även på importmarknaden var årsförändringen 1,8 procent. För inhemsk tillgång var årstakten 1,2 procent.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: november 2019

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Mikael Lundsten

Jämfört med de föregående månadernas utfall visar siffrorna för november 2019 bland annat på en ökning av arbetskraften och arbetslösheten. För att kunna avgöra om storleken på dessa förändringar är bestående krävs ytterligare mätningar. Resultaten för AKU november 2019 bör därför användas med viss försiktighet.

Ökande arbetskraft i november

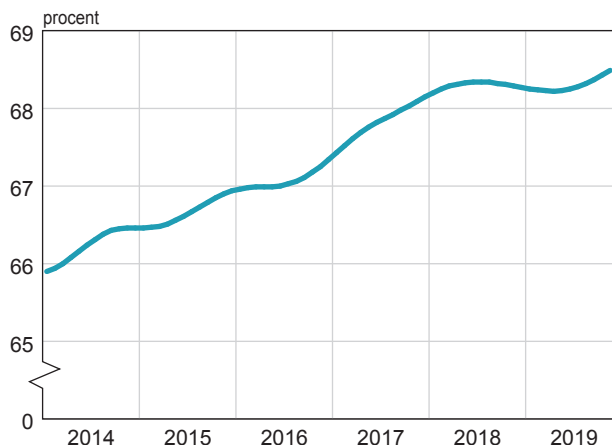
I november 2019 uppgick antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år till 5 517 000, icke säsongrensat. Det är en ökning med 106 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Antalet män uppgick till 2 880 000. Antalet kvinnor i arbetskraften var 2 637 000, vilket är en ökning med 64 000 personer. Det relativa arbetskraftstalet uppgick till 73,3 procent. Det är en ökning med 1,0 procentenheter. Bland män var arbetskraftstalet 75,2 procent och bland kvinnor var det 71,3 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet och andelen personer i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 539 000 personer, vilket motsvarar ett arbetskraftstal på 73,6 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.

Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Sysselsättningsgraden var 68,3 procent

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år uppgick till 5 140 000 i november 2019, icke säsongrensade. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 689 000 personer och antalet sysselsatta kvinnor var 2 451 000. Sysselsättningsgraden uppgick till 68,3 procent. Bland män var 70,2 procent sysselsatta och bland kvinnor var det 66,3 procent.

Enligt säsongrensade och utjämnade data ökade antalet och andelen sysselsatta jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta uppgick till 5 155 000 personer, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 68,5 procent.

Antalet fast anställda ökade

I november 2019 uppgick antalet anställda till 4 690 000 enligt icke säsongrensade data, vilket är en ökning med 78 000 personer. Bland män var antalet 2 365 000 och bland kvinnor var 2 325 000 anställda. Antalet fast anställda ökade med 82 000 personer jämfört med året innan och uppgick till 3 908 000. Antalet fast anställda män var 2 007 000, en ökning med 63 000. Antalet fast anställda kvinnor var 1 900 000.

Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 782 000 personer. Bland män uppgick antalet till 357 000 och bland kvinnor var det 425 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet fast anställda och på en liten förändring av antalet tidsbegränsat anställda.

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i november 2019 till i genomsnitt 170,2 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader och uppgick till i genomsnitt 154,3 miljoner timmar per vecka.

Arbetsmarknad						
	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
jan	4 969	5 020	15 020	14 620	376	351
feb	5 039	5 030	16 570	16 500	337	397
mar	5 038	5 096	16 020	16 870	352	424
apr	5 043	5 105	16 550	15 790	366	370
maj	5 101	5 057	15 980	16 710	352	387
jun	5 197	5 249	15 830	15 080	403	407
jul	5 271	5 269	10 060	10 150	346	390
aug	5 143	5 166	13 300	13 040	329	380
sep	5 089	5 168	17 210	17 340	316	332
okt	5 095	5 138	17 680	17 510	308	330
nov	5 096	5 140	17 030	17 020	315	378
dec	5 083		14 590		328	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Stigande arbetslöshet

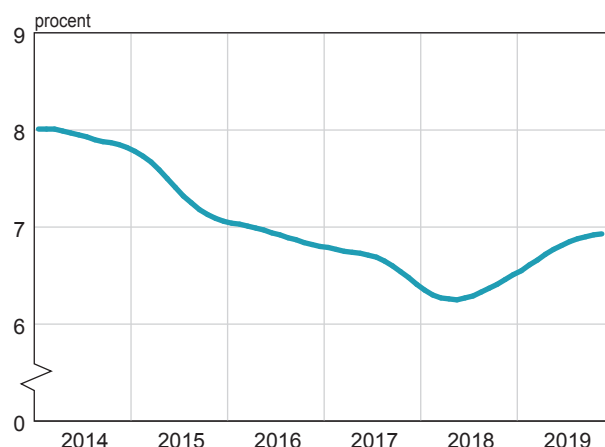
I november 2019 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 378 000, icke säsongrensade. Det är en ökning med 63 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år. Arbetslöshetstalet uppgick till 6,8 procent, en ökning med 1,0 procentenheter. Antalet arbetslösa män

var 192 000 medan antalet arbetslösa kvinnor uppgick till 186 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 6,6 procent bland män och bland kvinnor var det 7,1 procent.

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av både antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I november 2019 uppgick antalet arbetslösa till 384 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,9 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Antalet arbetslösa ungdomar i åldern 15–24 år uppgick till 109 000 medan arbetslöshetstalet var 17,9 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 69 000 heltidsstuderande. Det är en ökning med 29 000 personer jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 127 000 personer, motsvarande ett arbetslöshetstal på 19,8 procent.

Arbetsförmedlingen: Arbetslösheten fortsätter öka

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av november till 364 000 personer. Det är en ökning med 25 000 jämfört med motsvarande månad 2018. Arbetslöshetsnivån ökade med 0,3 procentenheter och uppgick till 7,2 procent.

Antalet personer som fick ett arbete i november var 24 600, vilket var 7 500 färre än motsvarande månad i fjol. Antalet varslade personer uppgick till 5 500, vilket var en ökning med 1 800 personer jämfört med november 2018.

Arbetskraftskostnader & löner

Senaste uppgift: oktober 2019

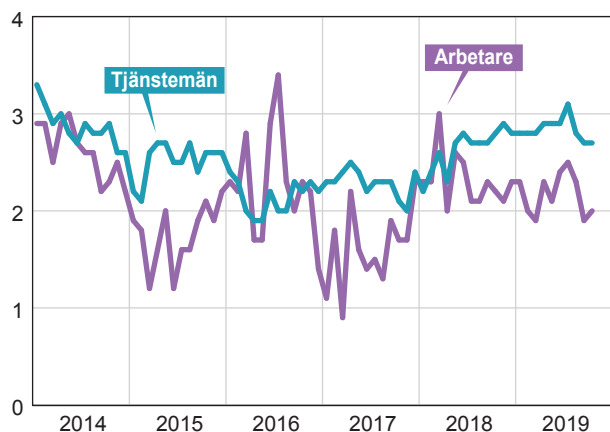
Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under oktober 2019 173,90 kronor exklusive övertidstillägg och 176,10 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,0 respektive 1,9 procent jämfört med

oktober 2018. Under oktober 2019 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 41 300 kronor exklusive rörliga tillägg och 42 110 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,8 respektive 2,7 procent jämfört med oktober 2018.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för oktober 2019 beräknats till 312,37 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 132,2, en förändring med 2,1 procent jämfört med oktober 2018. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för oktober 2019 beräknats till 290,81 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 64 308 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 130,3, en ökning med 1,7 procent jämfört med oktober 2018. Motsvarande index för tjänstemän blir 135,3, en ökning med 2,3 procent jämfört med oktober 2018.

FINANSMARKNAD

Stark börsutveckling under 2019

Året avslutades med en stark månad på börsen med nya toppnoteringar på flera marknader. Börsåret 2019 har generellt sett präglats av starka utvecklingar, vilket kan ses i flera delar av världen.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Källa: Affärsvärlden

Stockholmsbörsen har från utgången av november till och med den 18 december stigit med 3,2 procent och har därmed nått en ny toppnotering för i år. Sammantaget har den svenska börsen under året, det vill säga perioden 1 januari fram till den 18 december, stigit med 30 procent. I USA steg både Dow Jones och Nasdaq med 0,7 respektive 1,9 procent hittills i december och under året som gått har de stigit med 21 respektive 33 procent.

I Europa sjönk Frankfurtbörsens DAX-index med 0,1 procent från månadsskiftet fram till den 18 december men under året har börsen stigit med 25 procent. Londonbörsens FTSE-index steg med 2,6 procent hittills i december och med 12 procent under året. Det har även skett uppgångar på de asiatiska börsmarknaderna hittills i december. Nikkei-index steg med 2,7 procent medan Shanghai-index steg med 5,1 procent och sammantaget har de stigit med 20 respektive 21 procent under året som gått.

Riksbanken höjde räntan

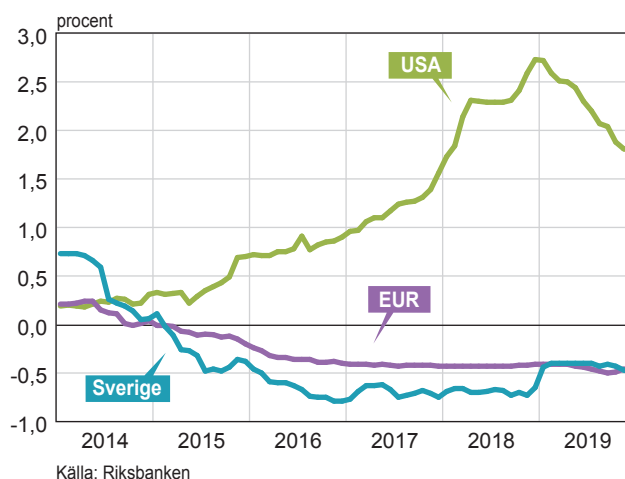
Riksbanken beslutade att höja reporäntan vid sitt penningpolitiska möte den 18 december. Det var helt enligt marknadens förväntningar då Riksbanken kommunicerat att de planerade för en räntehöjning. Efter nästan fem år med negativ styrränta ligger nu räntan på noll procent.

ECB lämnade däremot de viktigaste styrräntorna oförändrade i december. Banken meddelade att dessa kommer ligga kvar på nuvarande eller lägre nivåer fram till dess att inflationen stadigt rört sig närmare 2 procent.

Även den amerikanska centralbanken Federal Reserve beslutade i december att lämna styrräntan oförändrad i intervallet 1,5–1,75 procent, vilket låg i linje med marknadens förväntningar.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Inga större förändringar för korträntorna

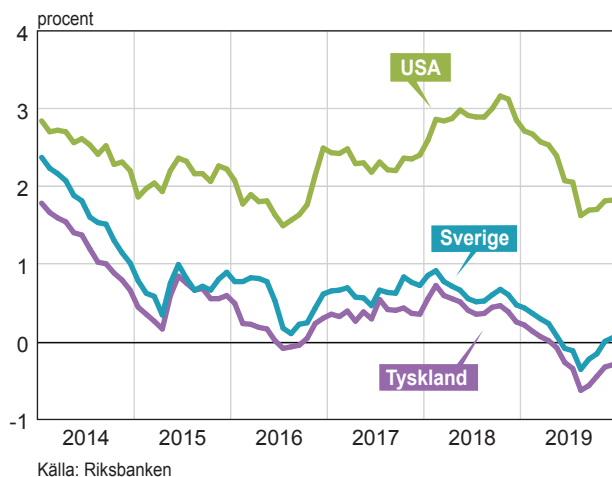
De korta räntorna var näst intill oförändrade hittills i december för såväl Sverige som USA. Den svenska tremånadersräntan var i genomsnitt -0,48 procent, vilket var 1 punkt lägre än i november. I USA var den genomsnittliga tremånadersräntan 2 punkter lägre än föregående månad och landade på 1,79 procent.

Långa räntorna steg marginellt

Det har inte heller skett några större förändringar i de långa räntorna hittills i december, men genomsnittsräntorna är något högre än i november. Den svenska räntan på en tioårig statsobligation var i genomsnitt 0,05 procent, vilket kan jämföras med 0,00 procent i november. I Tyskland steg tioårsräntan med 4 punkter till -0,29 procent medan den amerikanska långräntan var näst intill oförändrad på 1,83 procent, en ökning med 2 punkter.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

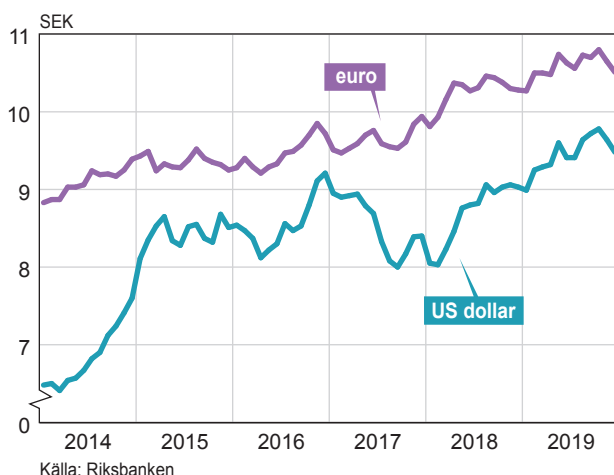

Kronan stärktes i december

Den svenska kronan har den senaste månaden, till och med den 18 december, stärkts gentemot både euron och dollarn. Priset för en euro var i genomsnitt 10,51 svenska kronor, vilket var en minskning med 14 öre jämfört med i november. Den amerikanska dollarn kostade i genomsnitt 9,46 svenska kronor, en minskning med 18 öre jämfört med månaden innan.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro. Månadsgenomsnitt

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: oktober 2019

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Minskad tillväxttakt för hushållens lån i oktober

I oktober 2019 hade hushållens lån från monetära finansinstitut en årlig tillväxttakt på 4,8 procent, vilket innebär att tillväxttakten minskade med 0,2 procentenheter jämfört med september (reviderat).

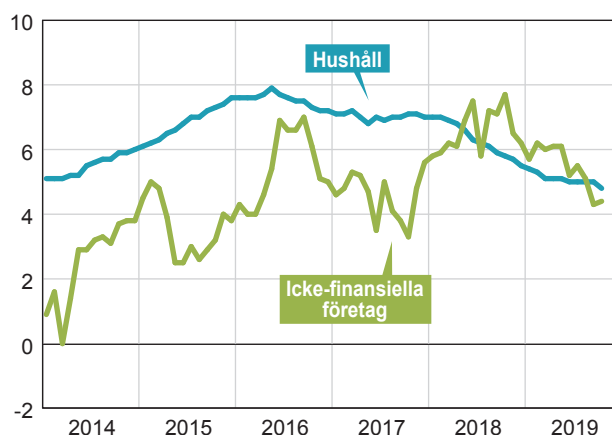
Totalt uppgick hushållens lån hos monetära finansinstitut (MFI) till 4 168 miljarder kronor i oktober. Det är en ökning med 11 miljarder jämfört med föregående månad och med 190 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i oktober till 3 413 miljarder. Det är en ökning med 10 miljarder jämfört med föregående månad, och en ökning med 155 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 4,8 procent i oktober 2019.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 7,2 procent i oktober. Det är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med september (reviderat). Tillväxttakten för hushållens konsumtionslån, vilken även påverkar tillväxttakten för hushållens totala lån, är reviderad tillbaka till december 2018 på grund av nya och uppdaterade uppgifter från uppgiftslämnare för perioden. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 4,0 procent i oktober, en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med september. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 242 respektive 513 miljarder i oktober 2019.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

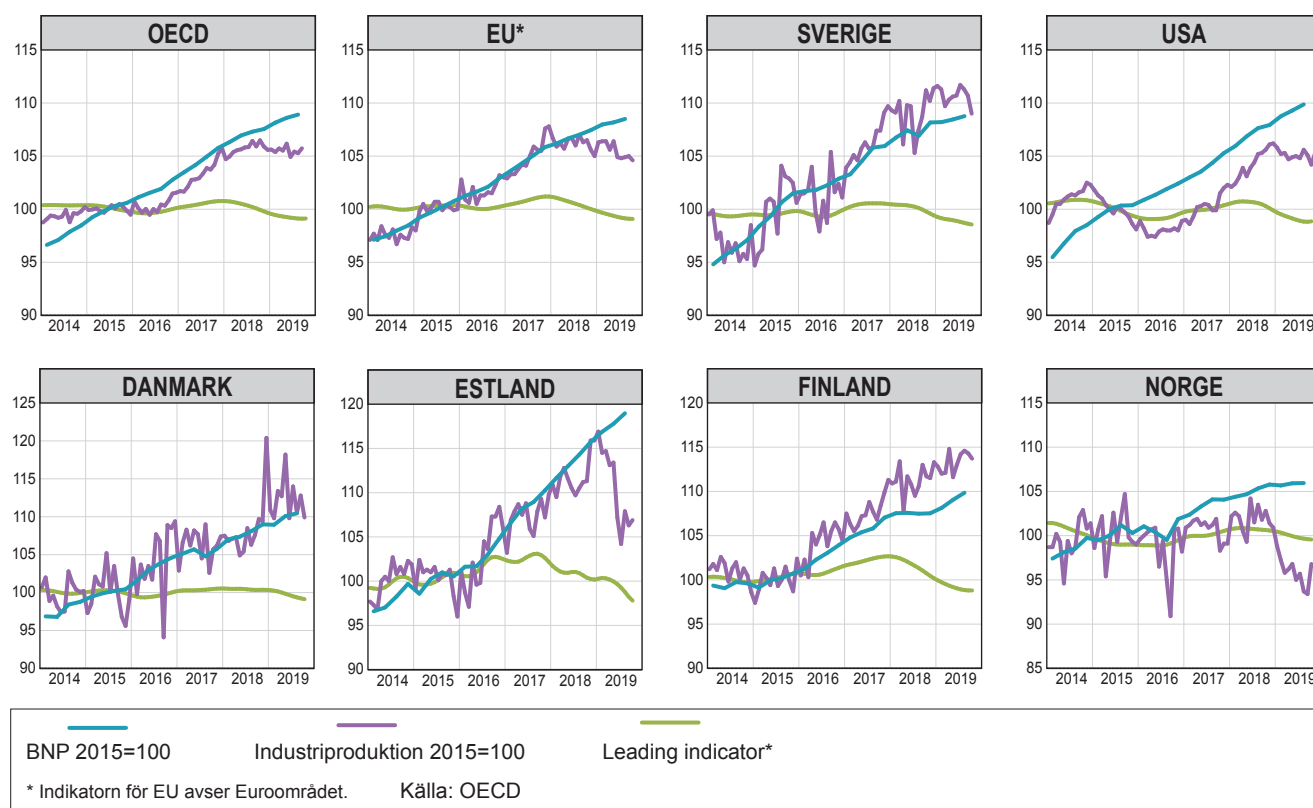

Ökad tillväxttakt för företagens lån

I oktober 2019 var den årliga tillväxttakten för lån till icke-finansiella företag 4,4 procent, en ökning med 0,1 procentenhet jämfört med september. Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 408 miljarder kronor i oktober.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Den ekonomiska utvecklingen i norra Europa skiljer sig åt mellan länderna. I Norge har tillväxten varit svag de senaste kvartalen medan Estland och Finland visar en bättre utveckling. I båda dessa länder har den kvartalsvisa tillväxten överstigit snittet för EU28 under samtliga kvartal hittills i år. Sveriges BNP växte i takt med EU28 under tredje kvartalet och ökade med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan.

Även i Danmark ökade BNP med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Den danska industriproduktionen ökade i snabb takt under de första månaderna i år. Efter en kraftig ökning i maj minskade dock produktionen rejält i juni och därefter har produktionen snarare utvecklats sidledes med växelvisa upp- och nedgångar varannan månad. Den ledande indikatorn har sjunkit samtliga månader hittills i år och noteringen i oktober var sjätte månaden i rad under 100.

Den norska ekonomin har de senaste fyra åren haft en lägre tillväxt än de övriga nordiska länderna. Tillväxten tog dock fart under slutet av 2016 och hade en positiv trend fram till slutet av förra året. Därefter har trenden närmast varit horisontell. Det förklaras av en svag utveckling för oljeverksamheten i landet som bidragit negativt till BNP-tillväxten. Tredje kvartalet i år var BNP oförändrat jämfört med kvartalet innan. Fastlands-BNP steg med 0,7 procent. För den norska industriproduktionen har trenden varit

negativ sedan oktober i fjol. I september var produktionen drygt 10 procent lägre än ett år tidigare. Den ledande indikatorn visar en negativ trend sedan maj förra året och har legat under 100-strecket sedan maj i år.

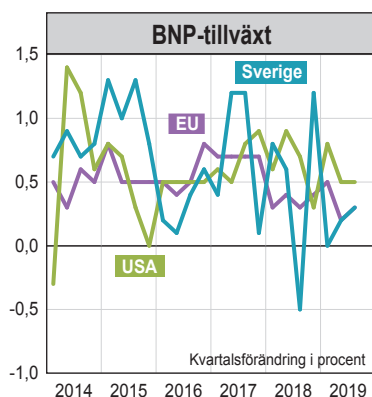
Efter några svaga år vände utvecklingen för den finska ekonomin upp i början av 2015 och BNP fortsatte att stiga fram till andra kvartalet i fjol då tillväxten planade ut. Under 2019 har tillväxten åter tagit fart och BNP har ökat under samtliga tre kvartal. Tredje kvartalet växte BNP med 0,7 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Även industriproduktionen har haft en uppåtgående trend sedan 2015. I likhet med övriga nordiska länder indikerar dock den ledande indikatorn en svagare ekonomisk utveckling och indikatorn har legat under 100 samtliga månader från januari till oktober i år.

Den estländska ekonomin har växt i snabb takt de senaste åren. Sedan första kvartalet 2016 har den kvartalsvisa BNP-tillväxten ökat med en procent eller mer under nästan samtliga kvartal. Tredje kvartalet ökade BNP med 1,0 procent, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Den estniska industriproduktionen har däremot utvecklats svagt under 2019 och efter ett kraftigt fall under sommarmånaderna låg produktionen i september klart lägre än under inledningen av året. Även den ledande indikatorn pekar nedåt och noteringen i oktober låg klart under 100-strecket.

INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

Tillväxten i den globala ekonomin har mattats av de senaste kvartalen. Så även i Europa där flera länder visar en svagare utveckling än tidigare. För EU28 toppade tillväxten under 2017. BNP ökade med 0,7 procent per kvartal, men sedan dess har tillväxttakten avtagit och tredje kvartalet i år ökade BNP med 0,3 procent. Det är framförallt Europas största ekonomi Tyskland som tynger utvecklingen. Tredje kvartalet steg BNP med 0,1 procent, vilket var en förbättring jämfört med kvartalet innan då ekonomin krympte. I Frankrike har BNP ökat med 0,3 procent under respektive kvartal hittills i år. Samma ökningstakt visade Storbritannien under tredje kvartalet, vilket följde efter en minskning andra kvartalet. Utvecklingen i Spanien har varit starkare de senaste åren och tillväxten har legat något över snittet för EU28. Så även under 2019.

Den amerikanska ekonomin visar fortfarande en hygglig tillväxt. Första kvartalet i år ökade BNP med 0,8 procent jämfört med kvartalet innan. Andra och tredje kvartalet har tillväxttakten legat på 0,5 procent.

Bruttonationalprodukten

	Index 2015=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU28	108,5	0,3	1,4
Danmark	110,4	0,3	2,2
Finland	109,8	0,7	2,2
Frankrike	106,8	0,3	1,4
Spanien	110,9	0,4	2,0
Storbritannien	106,7	0,3	1,0
Sverige	108,8	0,3	1,7
Tyskland	107,0	0,1	0,5
Norge	105,9	0,0	0,6
USA	109,9	0,5	2,1
Japan	104,7	0,4	1,9
OECD	108,9	0,4	1,6

Avser tredje kvartalet 2019
Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer steg något i november i både euro- och EU-området. Indikatorn för euroområdet ökade med 0,5 enheter till 101,3. För EU var uppgången 0,9 enheter vilket innebar en tangering av det historiska genomsnittet normerat till 100. Stämningssläget inom industrin var förhållandevis oförändrat i båda områdena, medan förbättrade omdömen inom detaljhandeln och bland hushållen bidrog uppåt. Bland de större ekonomierna noterade Storbritannien, Spanien, Frankrike och Tyskland uppgångar. Trots en relativt stor uppgång i Storbritannien ligger landets indikator en bra bit under det historiska genomsnittet och klart lägst bland EU:s medlemsländer. Sveriges indikator backade svagt och låg för tredje månaden i rad under 100.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,3	0,7	0,3	0,3	0,1	0,5	0,3	0,4
Förändr. 4 kv.	%	2,2	2,2	1,0	1,6	0,5	2,1	1,4	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-2,6	-0,5	0,1	-1,5	-1,7	1,1	-0,4	0,4
Förändr. 12 mån.	%	0,2	1,8	-1,3	-2,0	-6,3	-0,8	-1,8	-0,2
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,2	-0,1	-0,2	0,1	-0,8	-0,1	-0,2	0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,6	0,8	1,5	1,8	1,2	1,7	1,3	1,6
Arbetslöshet ⁵⁾	%	5,3	6,7	3,8	6,6	3,1	3,5	6,3	5,2
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,4	-0,3	-0,2	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	-0,1
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,41	-0,40	0,79	0,05	-0,40	1,90	-0,40	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,02	0,01	0,01	0,12	0,01	-0,08	0,01	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,11	-0,08	-0,08	0,50	-0,08	-0,75	-0,08	..
Lång ränta ⁷⁾	%	-0,43	-0,08	0,77	0,00	-0,35	1,81	0,31	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,16	0,13	0,13	0,16	0,12	0,10	0,17	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,85	-0,74	-0,68	-0,60	-0,66	-1,31	-1,10	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Tredje kvartalet 3) OECD september, övriga oktober 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. Storbritannien och OECD oktober, övriga november 5) Storbritannien augusti, USA november, övriga oktober 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. November 7) Danmark oktober, övriga november

Källa: OECD, Eurostat

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	3 kv	108,8 ¹⁾	0,3 ¹⁾	1,6
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	3 kv	113,7 ¹⁾	0,5 ¹⁾	0,0
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	3 kv	107,4 ¹⁾	0,4 ¹⁾	1,6
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		3 kv	9,8		-12
			1-3 kv	35,1		-10
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	okt	120,3	0 ¹⁾	0
			jan-okt	111,7		2
Industriproduktion	volym	2015=100	okt	117,9	-1 ¹⁾	-3
			jan-okt	112,0		1
Industrins orderingång	volym	2015=100	okt	110,6	-2 ¹⁾	-5
			jan-okt	106,4		-1
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		3 kv	91,4 ¹⁾	0,5 ¹⁾²⁾	0,4 ²⁾
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	okt	121,5	1	1
			jan-okt	111,9		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		okt	137,0	0 ¹⁾	1
			jan-okt	1 270,5		6
Varuimport	mdr kr		okt	141,0	0 ¹⁾	-3
			jan-okt	1 252,8		2
Handelsnetto	mdr kr		okt	-4,0		
			jan-okt	17,7		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	37,0		
			1-2 kv	96,1		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	okt	110,3 ¹⁾	0,2 ¹⁾	3,3
			jan-okt			2,5
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2015=100	okt	109,6 ¹⁾	0,2 ¹⁾	3,3
			jan-okt			1,3
Personbilsregistreringar, nya	st		nov	31 126		18
			jan-nov	318 596		-7
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	dec	94,1 ⁴⁾	92,0 ⁴⁾	95,0 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	nov	336,4	0,1	1,8
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	nov	220,1	0,1	1,7
Producentprisindex		2015=100	nov	114,9	0,3	1,2
Exportprisindex		2015=100	nov	116,2	-0,1	1,8
Importprisindex		2015=100	nov	115,8	0,3	1,8
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	nov	114,8	0,6	1,2
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	nov	113,6	0,9	0,5
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		nov	5 140		0,9
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		nov	378		19,8
därav heltidsstuderande	1 000-tal		nov	126		28,1
Arbetade timmar	10 000-tal		nov	17 020		-0,2
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		nov	78		-19,4
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	okt	132,2		2,1
Timlön, industriarbetare	kr		okt	188,2		2,2
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		okt	4 168		4,8
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		okt	2 408		4,4
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		nov	0,00	0,16 ²⁾	-0,60 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		nov	-0,47	-0,04 ²⁾	0,26 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		nov	15,9		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		17 dec	143,4	-1,8	3,0

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utgivare av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
 Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
 Tfn 010-479 40 00
 Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
 Redaktör: Johannes Holmberg
 Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2019-A06T11912_pdf (pdf)